

Vihersiniverkostosuunnitelma, VISSI

(nro 2009) Ehdotus

Keravanjoki kuntoon –hanke 8.5.2026

Yleissuunnitelma ohjaa koko kunnan vihersinirakenteen ja -verkoston suunnittelua yleispiirteisellä tasolla.

Suunnitelman tavoitteena on tunnistaa Tuusulan viher- ja siniverkoston kokonaisuuden nykytila sekä luoda verkoston tulevaisuuden tavoitetila.

TUUSULA

Luonnon taidetta.

Sisältö

1. Työn tausta ja tarkoitus
2. Työn vaiheet ja rakenne
3. VISSIn teemat ja keskeiset nostot
 1. Viherrakenne
 2. Latvuspeittävyys
 3. Hiilinielut
 4. Ekologiset verkostot ja elinympäristöt
 5. Virkistyskäyttö ja -arvot
 6. Viheralueiden kattavuus
4. Miten VISSI näkyy käytännössä

Työn tausta ja tarkoitus

VISSI vastaa Tuusulan ekologisiin, ilmastollisiin ja maankäyttöön liittyviin haasteisiin osana kunnan pitkäjänteistä ja kestävästä kehittämisestä

Ohjaa koko kunnan vihersinirakenteen ja -verkoston suunnittelua yleisellä tasolla.

TUUSULA

Luonnon taidetta.

Miksi tehdään? Mihin liittyy?

Ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen

- Viheralueet viilentävät, sitovat hiiltä ja hallitsevat hulevesiä.

Luonnon monimuotoisuuden edistäminen ja luontokadon pysäyttäminen

- Ekosysteemien ja elinympäristöjen kytkeytyneisyyden vahvistaminen ehkäisee elinympäristöjen pirstoutumista ja tukee lajien liikkumis- ja leviämismahdollisuuksia.

Kestävä kaupunkisuunnittelu

- Vihersiniverkoston kokonaisvaltainen suunnittelu auttaa hallitsemaan ekologisten kokonaisuuksien pirstoutumista kunnan kasvaessa.
- VISSI ohjaa rakentamisen ja viherrakenteen yhteensovittamista.

Asukkaiden hyvinvointi ja identiteetti

- Viheralueet tukevat asukkaiden hyvinvointia ja ovat tärkeä osa Tuusulan vetovoimaa ja identiteettiä.

Kaavoituksen tausta-aineisto

- VISSI täydentää Tuusula 2040 -yleiskaavaa erityisesti ekologisten verkostojen näkökulmasta.
- Toimii tarkemman maankäytön suunnittelun lähtöaineistona.

VISSI-työn tavoitteet

- Luo yleispiirteisen kokonaiskuvan elinympäristöistä ja niiden välisistä verkostoista
- Tarkastelee ekologisen verkoston toimivuutta ja sijoittumista
- Tutkii lähivirkistysverkostoa kattavuuden ja vehreyden näkökulmasta
- Antaa konkreettisia kehittämisohjeita ja -suosituksia tarkemman suunnittelun tueksi

Työn vaiheet

Osallistamis- ja arviointisuunnitelma OAS

- Työ alkoi keväällä 2024.
- OAS asetettiin nähtäville 30.5.2024 - 5.8.2024.
- Kuntalaisille avoin karttakysely. Kolme erillistä asukastilaisuutta
- OAS vaiheesta 12 mielipidettä

Luonnosvaihe

- Yleissuunnitelman luonnosta työstettiin syksy 2024-kevät 2025.
- Luonnos nähtävillä 22.5.-26.6.2025
- Kaksi asukastilaisuutta ja erillinen esittely sidosryhmille (lausunnonantajille)
- Luonnosvaiheesta 20 mielipidettä ja lausuntoa -> vastineet laadittu ehdotusvaiheessa

Ehdotusvaihe

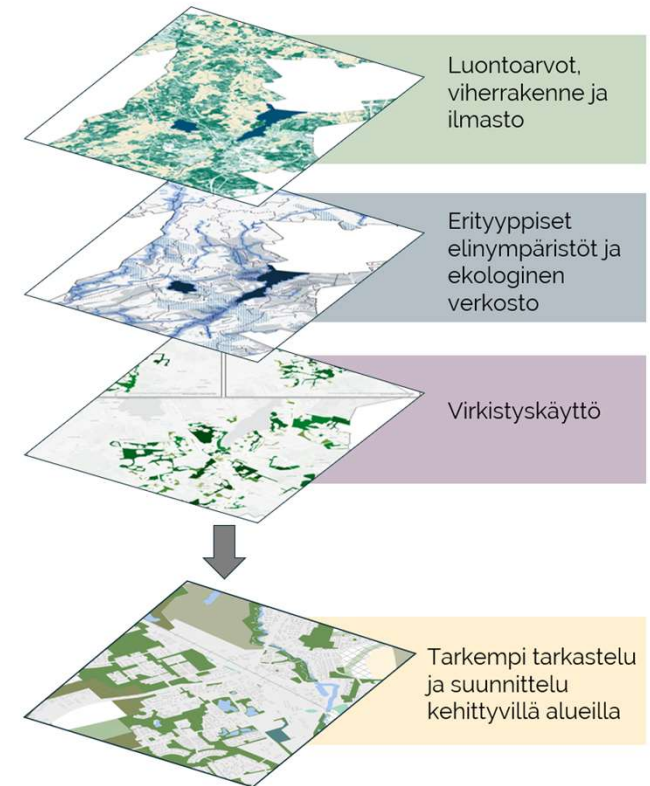
- Syksystä 2025 alkaen työstetty
- Ehdotus nähtävillä **26.3.-15.5.2026**
- Kolme asukastilaisuutta ja erillinen esittely sidosryhmille (lausunnonantajille)

Hyväksymisvaihe

- Syksyllä 2026?

Työtä on edistetty hierarkkisesti suurpiirteisestä kohti tarkempaa suunnittelua

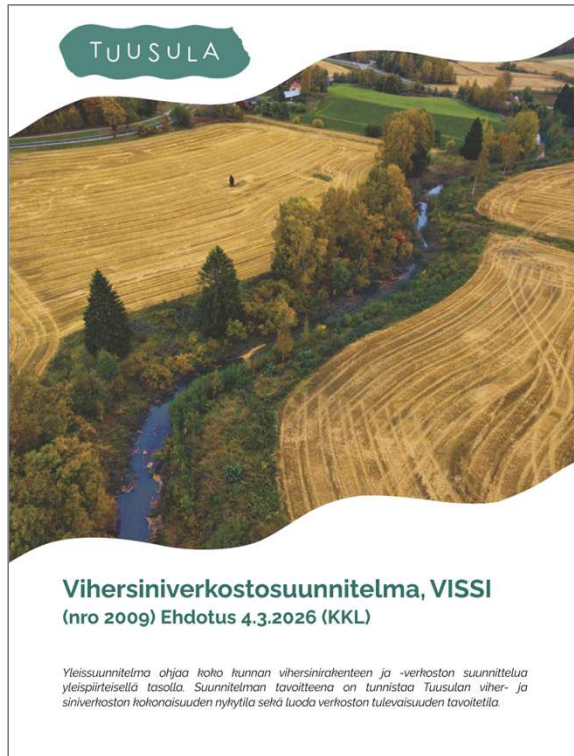
LUONNOS
Yleispiirteisiä karttoja eri teemoista.
Pääasiassa nykytilatarkastelua

EHDOTUS
Luonnosvaiheen karttojen pohjalta tarkempaa analyysiä ja kohdekohtaisia ohjeita

Työn rakenne

- Työ koostuu selostuksesta sekä suunnitteluohjekorttisarjasta (liite 1).
- Selostus toimii laajana ja teoreettisena tietopohjana, jossa käsitellään vihersiniverkoston liittyviä lähtökohtia, tavoitteita ja taustatekijöitä. Sisältää paljon myös Tuusula-kohtaista tietoa.
- Suunnitteluohjekorttisarjassa puolestaan esitetään teemoittain ja alueittain jäsenneiltyä, konkreettisempaa ohjeistusta, joka tukee vihersinirakenteen huomioon ottamista käytännön maankäytön suunnittelussa ja toteutuksessa.

Sisällysluettelo

Korttisarja A: Viherpinta-alaan liittyvät suunnitteluohjeet	3
Korttisarja B: Latvuspeittävyteen liittyvät suunnitteluohjeet	8
Ekologiset verkostot	12
Korttisarja C: Metsäiseen ja puustoiseen ekologiseen verkostoon liittyvät suunnitteluohjeet	13
Korttisarja D: Kostean verkoston yleiset suunnitteluohjeet	17
Korttisarja E: Avoimen verkoston yleiset suunnitteluohjeet	23
Korttisarja F: Virkistys ja viherverkoston yleiset suunnitteluohjeet	27
Korttisarja G: Ohjeita ja vinkkejä pihojen suunnitteluun ja ylläpitoon	31
Korttisarja H: Aluekohtaiset suunnittelutavoitteet	36

2

Esimerkki aluekohtaisesta ohjekortista

Ohjekortti toimii tukena kun alueella alkaa asemakaavoitus tai muu tarkempi suunnittelu

Suosituksia latvuspeittävyyden osalta uusille kaava-alueille

Ekologisten yhteyksien linjaukset sekä niihin liittyviä havaintoja ja kehittämistoimia

Viheralueiden kattavuus-analyysin huomiot esim. tunnistetut laajemmat viheralueet, lähiviheralueiden katveet tai merkittävimmät virkistysalueet → suositeltavaa tarkastella liitekartalta

3. Jokelan keskusta, Temmo

Viherpinta-ala ja latvuspeittävyys (tarkemmin liitekartoilla 4 ja 8)

	Jokelan keskusta	Temmo
Viherpinta-ala	71 %	81 %
Latvuspeittävyys	47 %	59 %

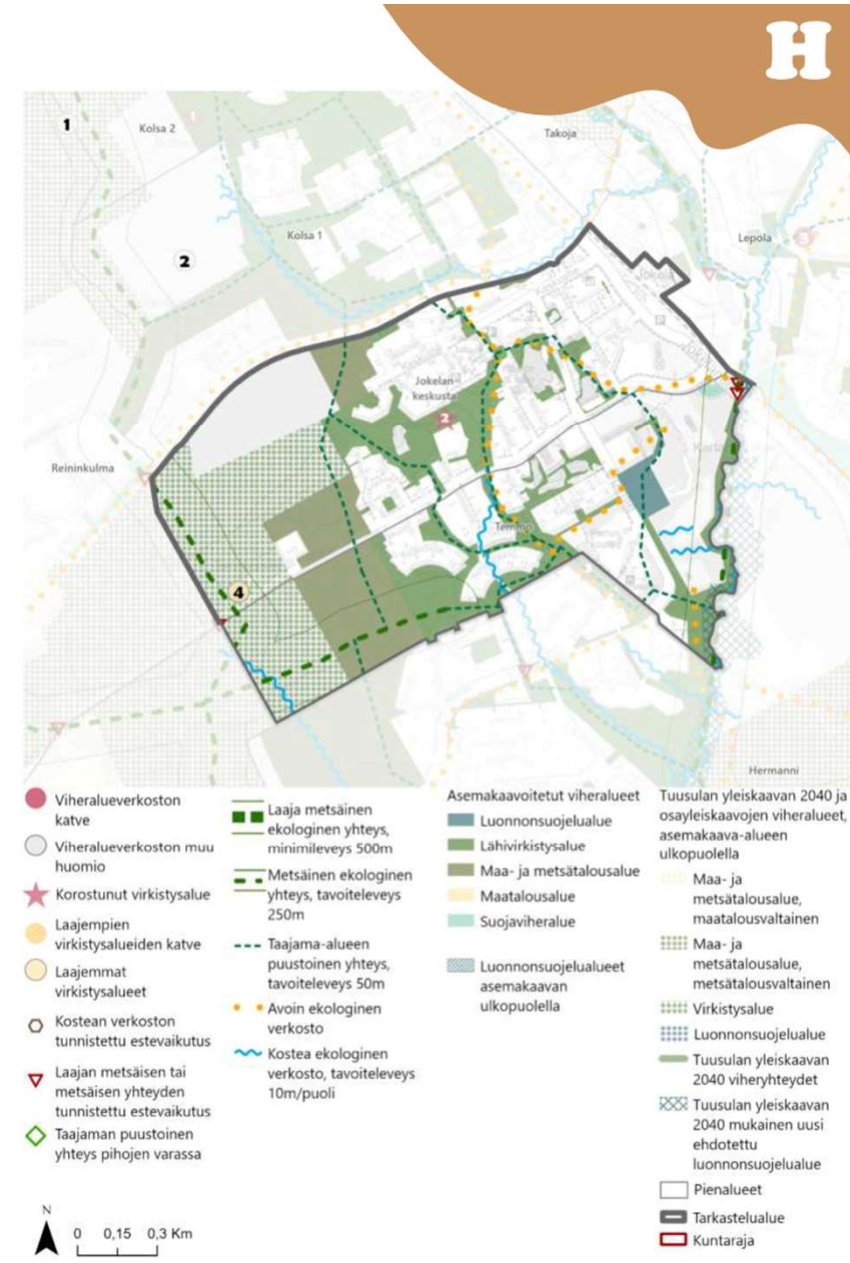
- Kartano II -asemakaavassa tavoitteena on tutkia entisen työpaikka-alueen muuttamista asuinkäyttöön. Kaavatyössä pyrittävä ottamaan huomioon viherpinta-alan ja latvuspeittävyyden säilyttäminen. Asuinalueiden suosittu latvuspeittävyys on vähintään 30 %. Sovelletaan korttisarjoja A ja B.
- Pertun koulun asemakaavatyössä tutkitaan asumisen lisäämistä, mikäli se koulutoiminnan kannalta on mahdollista. Mahdollisten uusien asuinkortteleiden piha-alueista suositellaan tehtävän vehreitä ja puustoisia.
- Keskustien asemakaavatyössä on tavoitteena tehostaa Jokelan keskustan kortteleita. Kaavatyössä on kiinnitettävä huomiota viherpinta-alan ja latvuspeittävyyden säilymiseen. Sovelletaan korttisarjoja A ja B.

Ekologinen verkosto (tarkemmin liitekartoilla 15, 19 ja 23)

- Metsäinen ekologinen yhteys kulkee joen suuntaisesti ja osin sen rinnalla. Tuusulan yleiskaavan 2040 mukaan joen länsipuolelle kaavoitetaan pientalovaltaista asumista ja itäpuolelle asuinalue, jossa mahdollistetaan myös hevosten ja muiden eläimien ylläpitoon liittyvä elinkeinotoiminta ja harrastaminen (ns. Hevoskylä). Jokivarteen tulee jättää leveä puustoinen suojavyöhyke turvaamaan jokea ja metsäistä ekologista yhteyttä.
- Yleiskaavassa on esitetty myös Jokelantien ja Pertuntien välille paikallisen liikenteen yhteystarve, joka risteää Palojoen kanssa. Mikäli tieyhteys toteutetaan, tulee siltä vesistön yli suunnitella ja toteuttaa niin leveänä, että se mahdollistaa kuivapolut maaeläimille joensuuntaiseen liikkumiseen tien alitse.
- Metsäinen ekologinen yhteys kulkee laajojen maa- ja metsätalousalueiden kautta.
- Jokelan keskustan puistoalueilla (Notkokuisto, Koulupuisto ja Tehtaanpuisto) kulkee rinnakkain puustoinen yhteys ja avoin ekologinen yhteys. Alueella esiintyy vaihtelevasti sekä puustoisia että avoimia alueita. Alueiden vuorottelu tukee luonnon monimuotoisuutta, vahvistaa ekologista toimivuutta ja luo monipuolista ja viihtyisää virkistysympäristöä.
- Jokelan lammet ovat tärkeä osa kosteaa verkostoa ja ne säilytetään luonnonmukaisina hoitosuunnitelman mukaisesti.
- Pertun koulun itäpuolinen kostean verkoston poikittaisen yhteyden itäosa on vesilain suojaama, mutta läntisen osan kehittämistä voisi tutkia esimerkiksi Kartano II -asemakaavatyön yhteydessä.

Viher- ja virkistysverkosto (tarkemmin liitekartoilla 31 ja 33)

- Laaja yhtenäinen metsäalue, joka kytkeytyy Notkokuistoon ja Mäkipuistoon. Alueella on useita ulkoilureittejä. Alue on suurelta osin kunnan omistamaa, alueen läntisimmät metsätalousalueet ovat yksityisomisteisia. Tuusulan yleiskaavassa 2040 alue on varattu virkistysalueeksi ja metsätalousalueeksi. Uudenmaan maakuntakaavassa osoitettu virkistysalueeksi.

VISSIn teemat

Viherpinta-ala

Arvioidaan kasvullisten alueiden määrää ja sen suhdetta pinnoitettuihin alueisiin sekä tunnistetaan alueellisia eroja
Esitetään keinoja viherpinta-alan lisäämiseen

Latvuspeittävyys

Tutkitaan puuston määrää ja alueellista jakaumaa sekä tarkastellaan puuston tuottamia hyötyjä
Annetaan ohjeistusta puuston lisäämiseksi

Hiilinielut

Teoreettisempi tarkastelu hiilinieluista. Keskittyen puuston hiilivarastoon

Ekologiset verkostot ja elinympäristöt

Kuvataan kunnan ekologisen verkoston kokonaisuus
Tarkastellaan Tuusulan roolia laajojen ekologisten verkostojen toteuttajana
Tarkempi elinympäristökohtaisten verkostojen (metsäiset, kosteat, avoimet) tarkastelu kunnan sisällä
Annetaan ohjeita ekologisen verkoston kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi

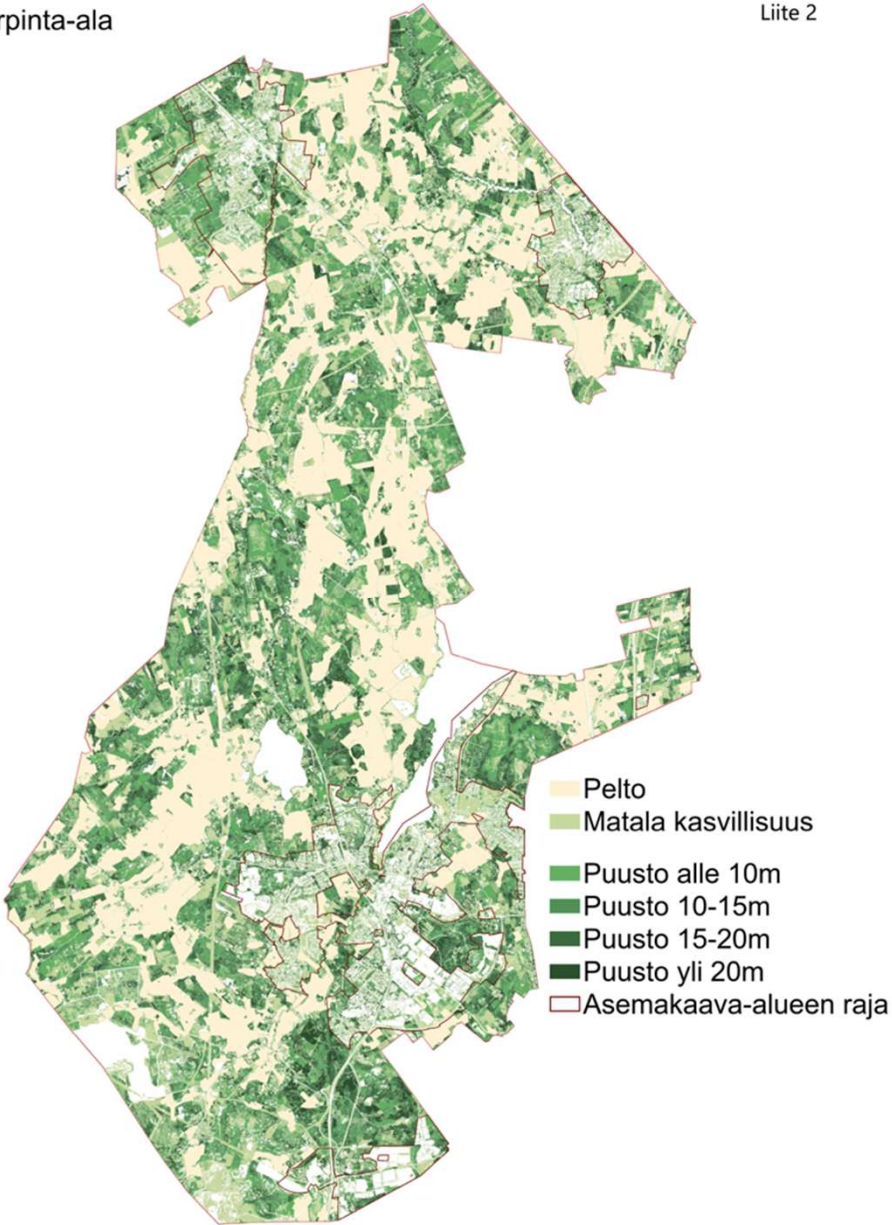
Virkistyskäyttö- ja arvot

Tutkitaan viheralueverkoston nykytilaa sekä asetetaan kattavuustavoitteita
Analysoidaan asukkaiden mielipiteitä ja näkemyksiä virkistysalueista

Kuva: Anja-Maria Rajala

Viherpinta-ala

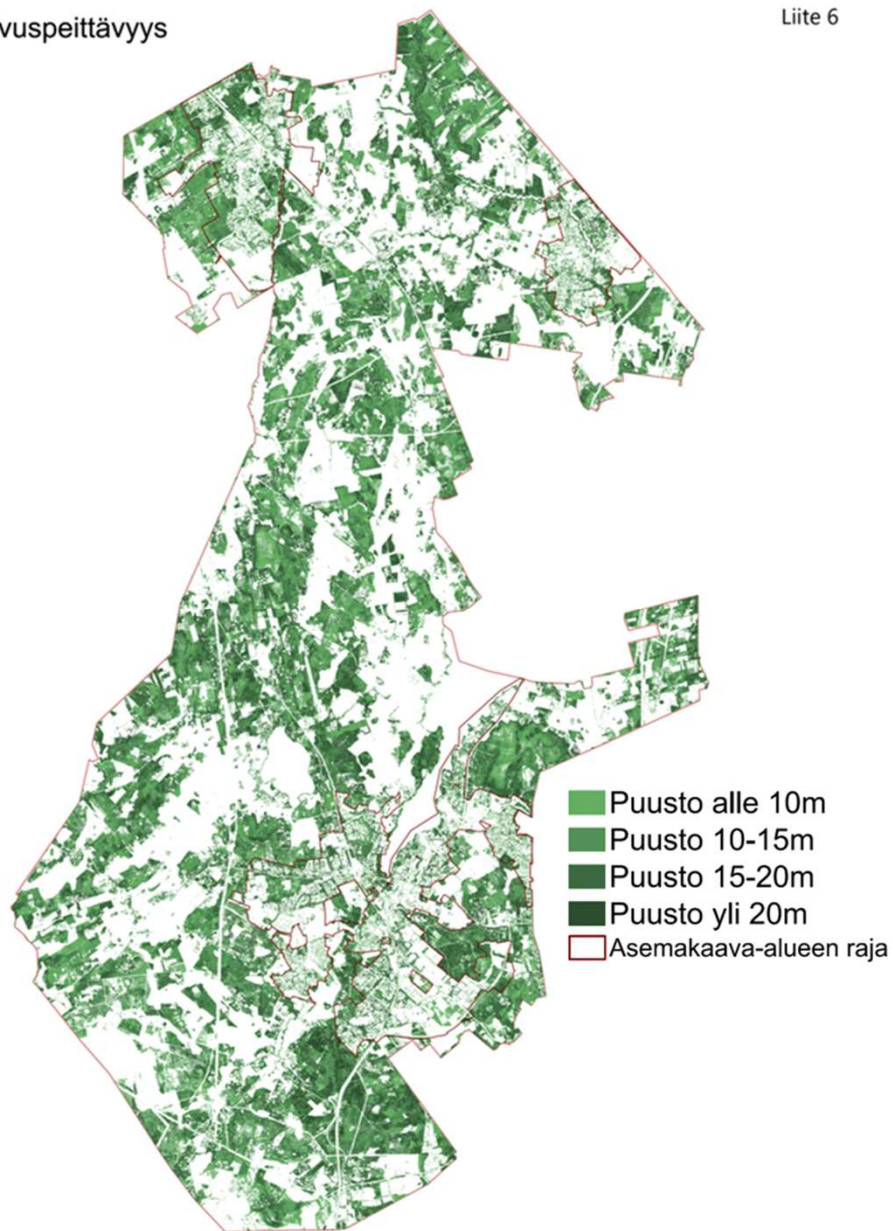

- Kasvilliset alueet muodostavat viherrakenteen, jonka mittakaava ulottuu pihosta ja katupuista laajoihin luontoalueisiin.
- Kasvipeitteisten ja pinnoitettujen alueiden välinen suhde, on keskeinen tekijä kaupunkiympäristön toimivuudessa ja laadun mittarina.
- Kuntakeskuksista Jokela on selkeästi vehrein. Hyrylään kohdistuu tällä hetkellä suurimmat kasvu- ja rakentamispaineet. Viherpintaa on vähiten Hyrylän keskustan, Hyrylän urheilukeskuksen, Kirkonseudun, Varuskunnan ja Sulan työpaikka-alueen pienalueilla.
- EU:n ennallistamisasetuksen mukaan vuodesta 2031 alkaen tähdätään kansallisella tasolla kaupunkivihreän kokonaispinta-alan kasvuun → VISSI työn ohjeistukset viherpinta-alan lisäämisessä toimii hyvänä pohjustuksena

* Ennallistamisasetuksessa viljelyskäytössä olevia pelloja ei lasketa viherpinta-alaan

TEEMA	OSUUS ALUEITTAIN			
	KOKO TUUSULA	HYRYLÄ	JOKELA	KELLOKOSKI
Viherpinta-ala (metsät, pellot ja muu matala kasvillisuus)	85 %	57 %	74 %	63 %
Pinnoittamaton ala (metsät, pellot, muu matala kasvillisuus, paljas maa, avokalliot ja vesistöt)	93 %	67 %	81 %	71 %
Pinnoitettu ala (rakennukset, päällystetyt ja päällystämättömät tiet sekä muut pinnoitetut alueet)	7 %	33 %	19 %	29 %

Taajamien rajauksena asemakaavoitettu alue

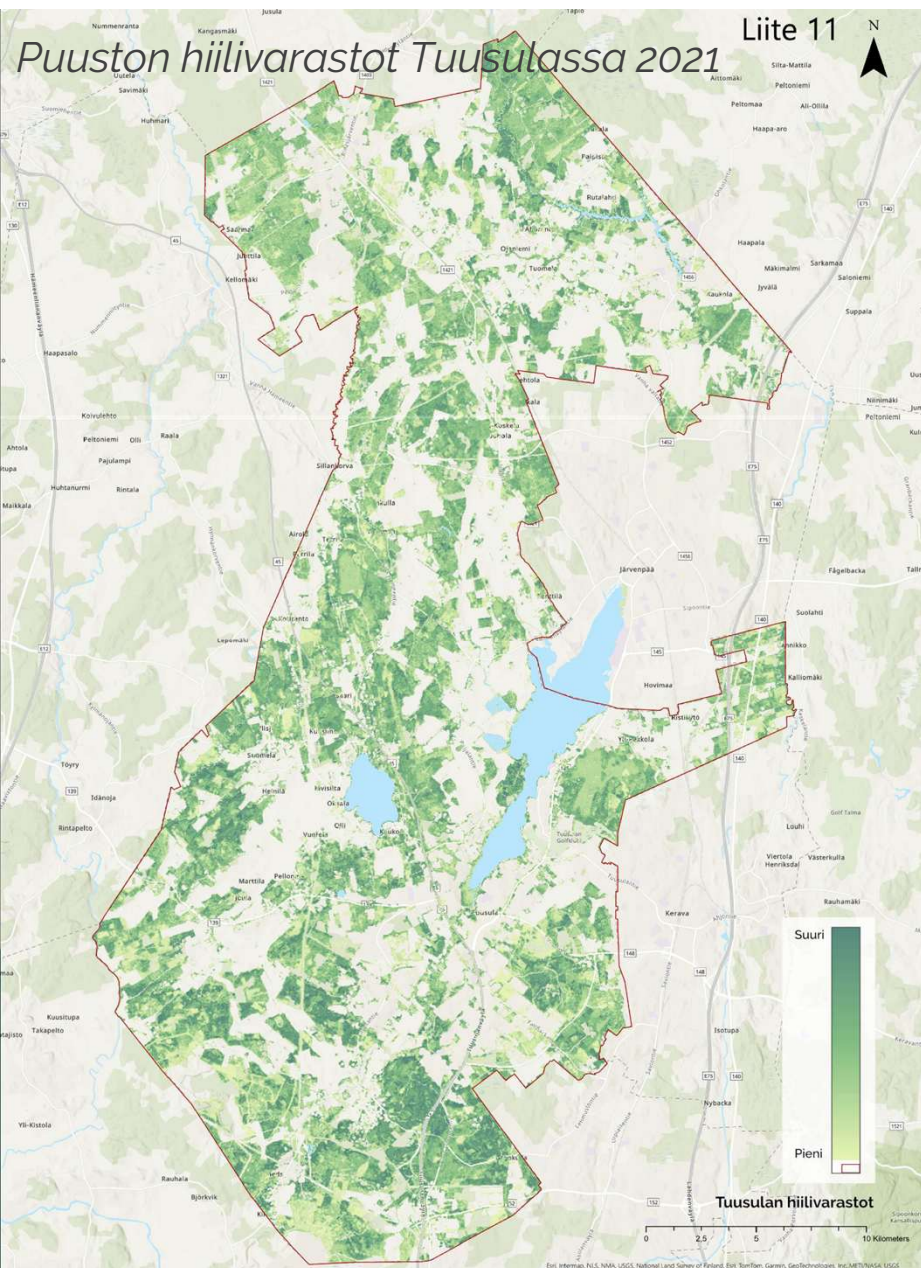

Latvuspeittävyys

- **Latvuspeittävyydellä** tarkoitetaan puiden latvusten peittämää prosentuaalista osuutta alueen pinta-alasta.
- Puusto tuo useita hyötyjä; viilentää ilmastoa, sitoo hiilidioksidia, auttaa hulevesien hallinnassa, luo viihtyisää ympäristöä...
- **EU:n ennallistamisasetukseen** mukaan kaupunkiekosysteemialueiden latvuspeitteisyyttä tulee lisätä vuodesta 2031 alkaen. → VISSI työn ohjeistukset puuston lisäämisessä toimii hyvänä pohjustuksena
- Latvuspeittävyuden osalta on esitetty ja laajasti kansainvälisestikin käytetty 30 % peittävyys-suositusta niin kutsutun 3-30-300 -periaatteen myötä. Tuusulassa kuntatasolla latvuspeittävyys ylittää 30 % suosituksen, mutta pienempiä alueita tarkastellessa huomataan, että alueelliset erot ovat varsin suuria. 30 % latvuspeittävyys-suositus on Tuusulassa realistinen ja perusteltu tavoite useilla alueilla, mutta sen soveltaminen vaatii aluekohtaista joustavuutta.
- Ohjekorteilla mm.
 - Puuston säilyttämisen ja lisäämisen keinoja
 - Jokien ja muiden virtavesien rannoille puita varjostuksen, suojan ja eroosion ehkäisemisen takia
 - Puustoiset oppimisympäristöt ja leikkipihojen varjostaminen
 - Lisättävän puuston laatu: eri-ikäisyys, lajisto, kotimaisuus, lahoppuun jättäminen

TEEMA	OSUUS ALUEITTAIN			
	KOKO TUUSULA	HYRYLÄ	JOKELA	KELLO-KOSKI
Latvuspeittävyys	38,8 %	27,3 %	36,2 %	27,4 %

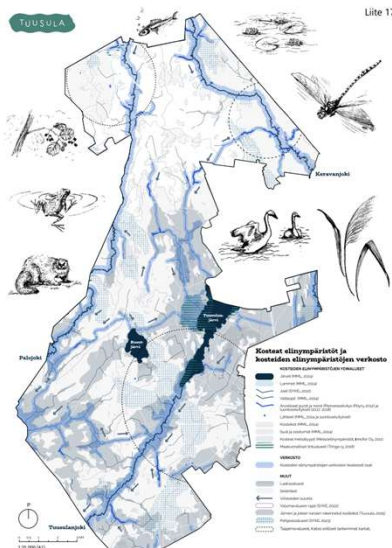
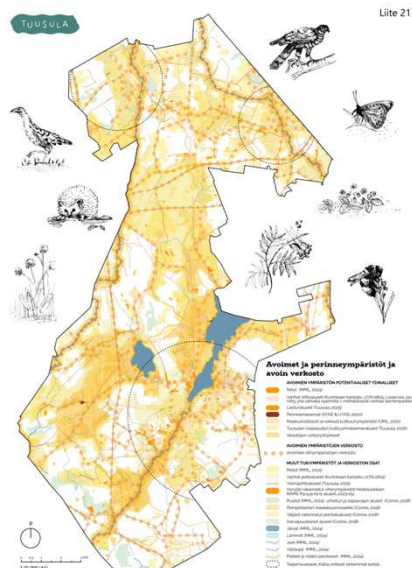
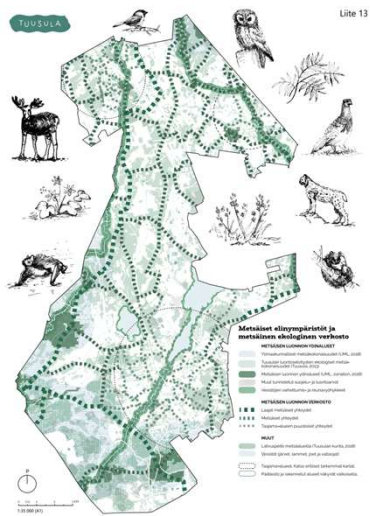
Taajamien rajauksena asemakaavoitettu alue

Hiilinielut

- **Hiilinieluilla tarkoitetaan luonnollisia tai ihmisen luomia järjestelmiä, jotka sitovat hiilidioksidia (CO₂) ilmakehästä**
- Ne ovat keskeisessä roolissa ilmastonmuutoksen hillitsemisessä, sillä ne auttavat vähentämään kasvihuonekaasujen määrää ilmakehässä. Luonnollisia hiilinieluja ovat muun muassa **metsät ja maaperä**.
- Myös kaupunkiympäristöt sisältävät merkittäviä hiilinieluja ja -varastoja.
- **Tuusulan ilmasto-ohjelman mukaan Tuusulassa seurataan puuston hiilinielujen tilannetta.**
- Kaavoitus hyödyntää Sitowisen kehittämää Planect-työkalua kaavojen ilmastovaikutusten arviointiin.

← *Puuston hiilivaraston laskentaan on käytetty Luonnonvarakeskuksen monilähdeinventoinnilla tuottamaa biomassa-aineistoa vuodelta 2021, josta hiilivarasto lasketaan IPCC:n mukaisilla kertoimilla. Kartassa on huomioitu vain puuston hiilinielu.*

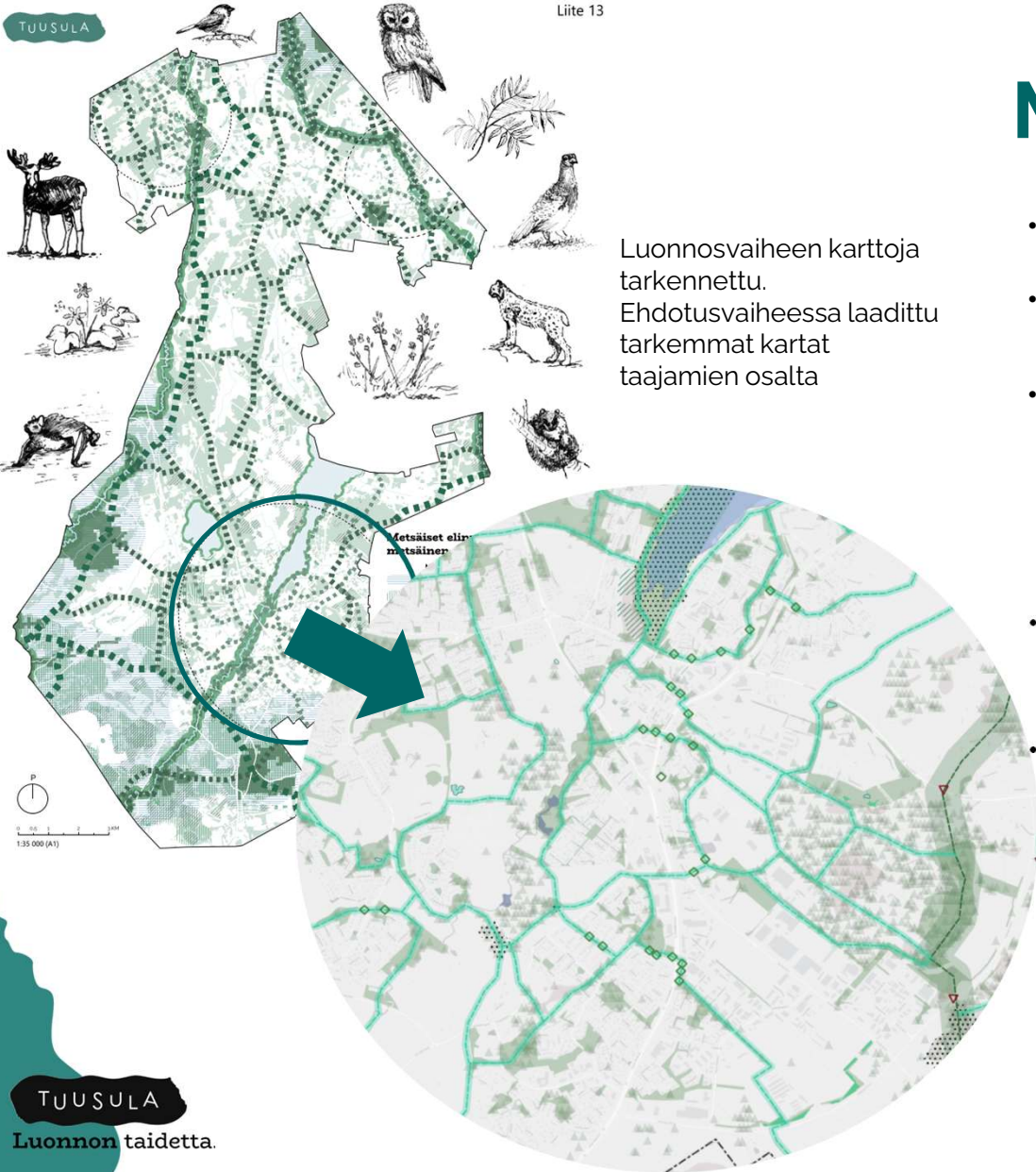
Ekologiset verkostot ja elinympäristöt

- **Ekologisen verkoston toimivuus on monimuotoisen luonnon säilymisen edellytys.** Ekologinen verkosto muodostuu luonnon ydinalueista sekä niitä yhdistävistä erityyppisistä käytäväalueista.
- **VISSI-työssä on tunnistettu ja osoitettu ekologiset verkostot elinympäristökohtaisesti (metsäiset, kosteat, avoimet).**
 - Ekologiset yhteydet eivät perustu maanomistus- tai hallinnollisiin rajoihin
 - Väistämättä yleistävää, mahdotonta ottaa huomioon jokaisen lajin yksittäiset vaatimukset
 - Yhteyksille on annettu tarkempia suosituksia ja ohjeita suunnitteluohjekorteilla
 - Monet taajama-alueiden yhteyksistä ovat kapeita ja häiriöille alttiita
 - VISSI-suunnitelma on strateginen ja ohjeellinen
 - Yhteydet (sijainti, leveys, laatu..) tarkentuvat asemakaavoissa ja muissa tarkemmissa suunnitelmissa

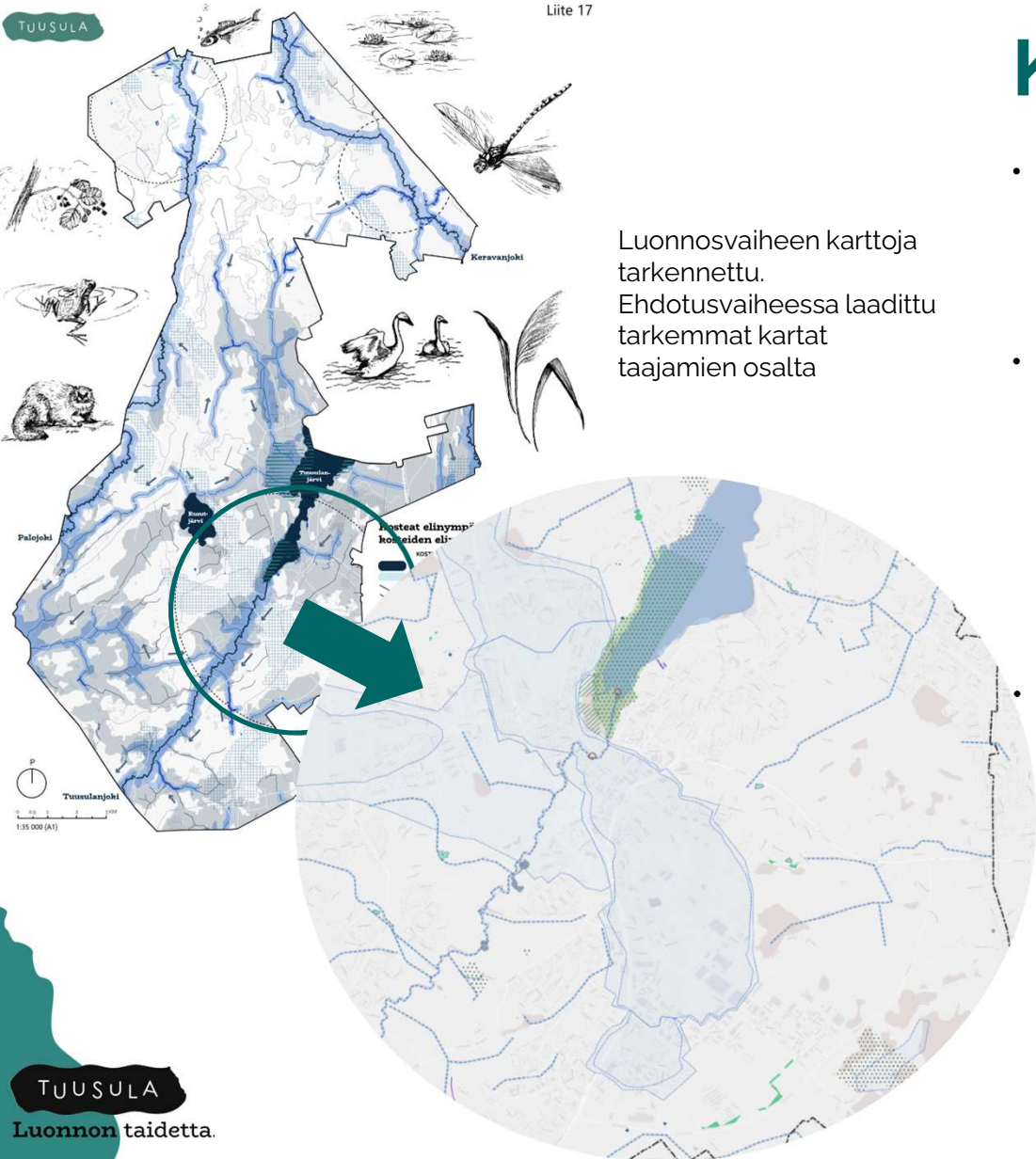
Ekologiset verkostot

- VISSI-työssä on tunnistettu merkittäviä, laajoja yhteyksiä
 1. Etelä-Tuusulan länsi-itä- eli poikittaissuuntainen metsäinen yhteys Nuuksion kansallispuiston ja Sipoonkorven kansallispuiston välillä
 2. Yhteystarve Vantaanjokilaaksoon
 3. Pohjois-eteläsuuntainen maaseutumosaiikki eli metsäsaarekkeista ja pelloista koostuva laaja yhteys
 - 4.-6. Palojoen (nro 4), Tuusulanjoen (nro 5) ja Keravanjoen (nro 6) varret
 7. Tuomalan eteläosan maakuntakaavassa osoitettu yhteys
 8. Hyrylän itäreuna

Metsäinen verkosto

- Kunnasta puuttuvat yhtenäiset, aidosti laajat metsäalueet. On suositeltavaa pyrkiä yhdistämään pienempiä metsäalueita toisiinsa
- Laajimmat yhtenäisimmät metsäalueet sijoittuvat kunnan etelä- ja keskiosiin.
- Metsäinen verkosto jaoteltu kolmeen tasoon tavoiteltavan leveyden mukaan;
 - Laaja metsäinen yhteys (> 500 m)
 - Metsäinen yhteys (250 m)
 - Taajaman puustoinen yhteys (50 m)
- Taajamissa laajemman metsäisen verkoston tukiyhteyksinä ja puustoisien verkoston askelkivinä toimivat puistoalueet sekä puurivit ja -kujanteet kuten katupuut, hautausmaat sekä pihat ja puutarhat.
- Ohjekorteilla mm.
 - Vältä pirstomista; minimikoko taajamassa 1,5 ha, muualla > 10 ha
 - Vältä ja hallitse ihmishäiriötä
 - Ratkaise estevaikutuksia kuten liikenneväylät, vesiesteet
 - Vältä ja lievennä pullonkauloja
 - Lisää puustoa teollisuusalueille ja katualueille

Kosteaa verkosto

- Kosteiden elinympäristöjen verkoston rungon muodostavat Tuusulanjärvi ja Rusutjärvi ja lukuisat pienet lammet sekä virtavesistä Tuusulanjoki, Palojoki ja Keravanjoki
- **Vesistöt ja rannat ovat lajistoltaan monipuolisia ja monien eliöiden kannalta merkittävimpiä yhteyksiä → tärkeää, että jokien ja valtaojien rantavyöhykkeet säilytetään luonnontilaisina ekologisina yhteyksinä**
 - Suositusleveys taajama-alueella 10 m uoman molemmin puolin
 - Suositusleveys taajaman ulkopuolella 30 m uoman molemmin puolin
 - Ranta-alueet on suositeltavaa pitää puustoisina
- Taajamapurojen muodostamat ekosysteemit ovat tärkeä osa kosteaa verkostoa. Niiden pienipiirteisyys ja monimuotoisuus korostuvat erityisesti rakennetun ympäristön keskellä.

Kostean verkoston suunnitteluohjeita ja ongelmakohtien kehittämiskeinoja

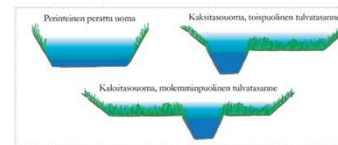
- Vesistöjen, kosteikkojen ja uomien sekä rantavyöhykkeiden säilyttäminen
- Suunnittelun tulisi olla valuma-aluelähtöistä
- Lampien sekä purojen ja norojen ennallistaminen
- Tunnistettu haasteita mm. pohjavesialueilla, lumenvarastoinnissa ja työmailla
- Avouomat ja muut maanpäälliset rakennetut järjestelmät ovat tärkeä osa hulevesien hallinnan kokonaisuutta
- Tarkempia ohjeita annettu mm:
 - Tulvauomien ja avouomien suunnittelu
 - Rantojen rakentaminen
 - Luontaiset ja viljelyalueiden suojavaikkykkeet
 - Kasvillisuuden kehittäminen
 - Vieraslajien torjuminen
 - Hulevesien viivytyksen johtaminen ja käsittely
 - Rakenteelliset esteet
 - Ekologisen tilan kehittäminen

Kuva 3. Mälyntuomien valuma-alue määriteltyä Metsäkeskuksen valuma-alue työkäytön avulla. Valuma-alue on todellisuudessa vielä tätäkin suurempi. Lähde: Metsäkeskus.

Kuva 4. Mälyntuomien valuma-alueella tiedossa olevien lähteiden sijainnit (vihreä kalvio). Lähde: Maailma.

Kuva 1. Kakitasuoman rakentamisen periaate verrattuna tavanomaiseen uomaan. Suosittelemme kohteeseen toispuolista uomaa, joka rakennetaan uomaan pohjoisreunalle. Kuivan lähde: Kakitasuoma - Sanasto | Metsänhoiton suositukset

Kuva 2. Esimerkki kakitasuomasta rakentamisen jälkeen. Huom! Alivesiuomaa ei ole perattu ollenkaan ja kasvillisuutta on jätetty koskemattomaksi reunoille, josta se pääsee nopeasti levittymään kaivettuihin alueille. Ei ole tehty kivipeitteitä, vaan uoma saa jäädä luontaiseen tilaan savikkoumaksi. Lohalle penkereelle kasvillisuus levittäytyy nopeasti. Kuvalähde: Luontopohjaiset vesienhallinnan ratkaisut - Valonla

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen ohjekortteja taajamapuroille (Jose Ensio, Hanna Keinänen, Jaana Hietala)

Kuva 13. Kakitasuoma leveällä ja hyvin kasvittuneella tulvasanteella. Kuva: Jose Ensio

Kuva 14. Uoman yrkässä penkassa näkyy sadeden eroosion aikaansaamia kouruja. Tämän kaltaisista ratkaisuista syntyy täysin turhaa kuormitusta. Kasvipeite on systemaattista kivemistä parempi ratkaisu vesienohjauksen kannalta. Kuva: Jose Ensio

Virkistyskäyttö ja -arvot

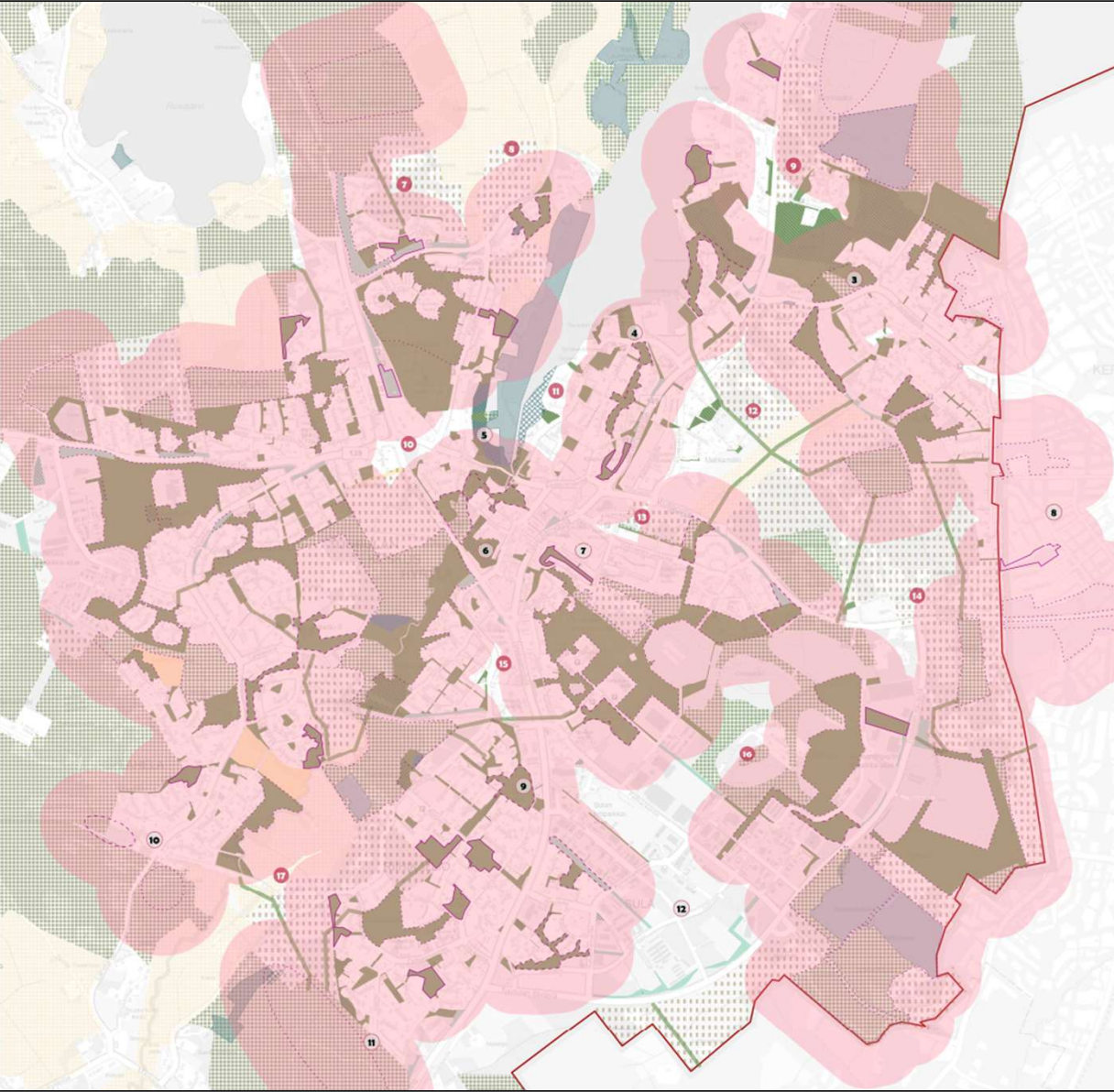
- Kuntastrategian 2026-2029 mukainen tavoite on, että asemakaavoitetusta alueesta vähintään 30 % on viheraluetta* → VISSIn puitteissa laskettu lähtötilanne **29 %** (9/25)
- Viheralueita tarkasteltu mm. melun, käyttöpaineen, palveluvarustelun ja asukaskokemusten näkökulmista. Virkistysverkoston kehittäminen (reitit, palvelut) kuuluu VIPU-työhön. **VISSI ei sisällä virkistysverkoston kehittämissuunnitelmaa.** VISSI keskittyy viheralueisiin kokonaisuutena, ei niiden yksityiskohtaiseen sisältöön.
- VISSI-asukaskyselyn mukaan **ihmiset arvostavat asuinalueen vehreyttä ja viheralueiden hyvää saavutettavuutta.**
- Arvostetuissa ominaisuuksissa korostui luonnon ja metsän tuntu, luonto- ja retkeilykokemukset sekä hiljaisuus ja rauha.

*Viheralue = asemakaavoitettu luonnonsuojelualueiksi, suojaviheralueeksi, maa- ja metsätalousalueeksi tai puistoksi/lähivirkistysalueeksi

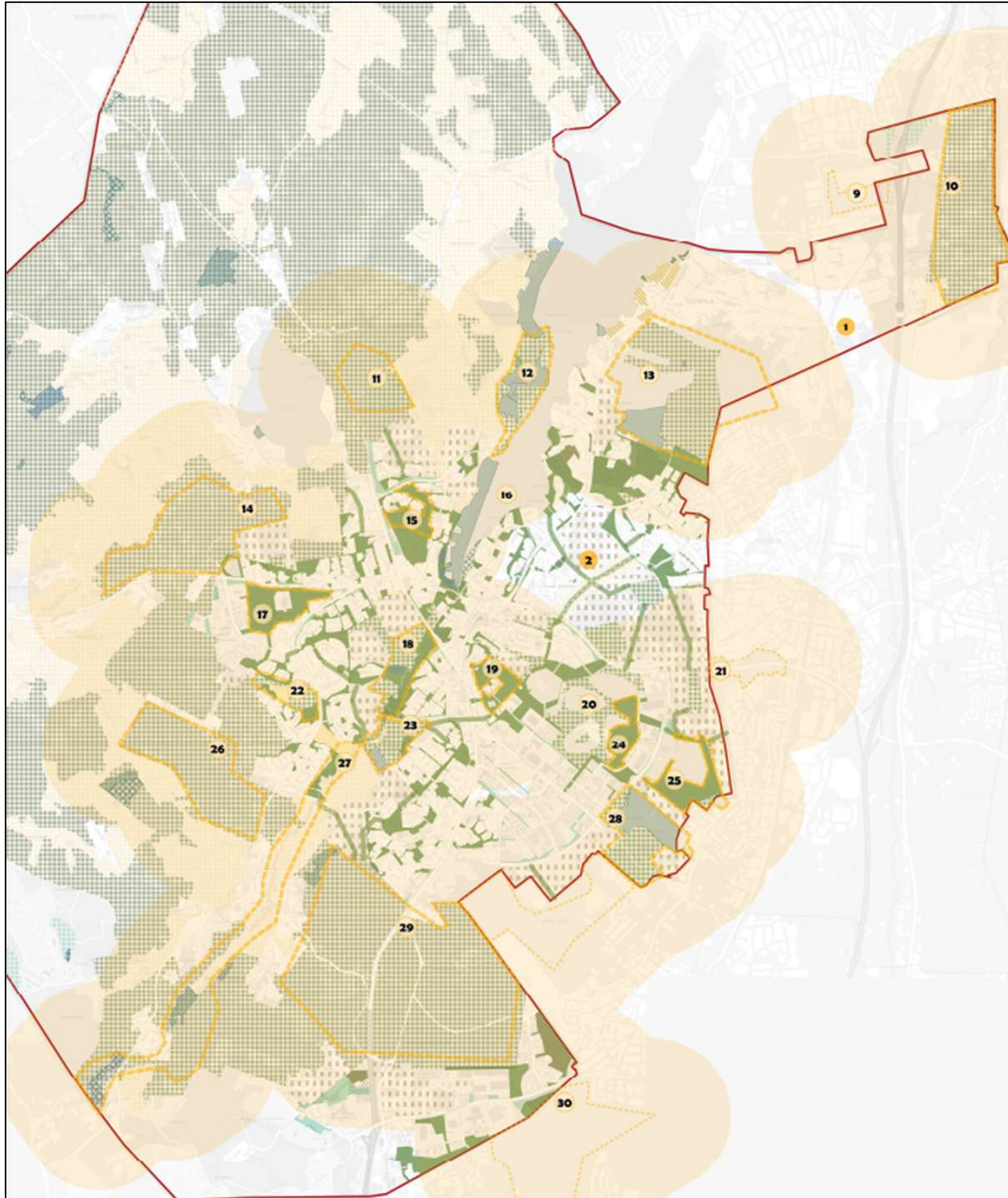
Viheralueiden kattavuus

- **Tavoitteena on, että jokaisella asukkaalla on vähintään 1,5 ha kokoinen viheralue enintään 300 m etäisyydellä kodistaan.** → *myös kuntastrategian mukainen tavoite*
 - Kartoille on osoitettu indeksinumeroin huomioita tarkemman suunnittelun tueksi
 - Tarkastelu tehty pääasiassa asemakaavarekisterin viheralueiden sekä Tuusulan yleiskaavan 2040 viheraluevarausten pohjalta. Lisäksi huomioitu naapurikunnan viheralueita sekä maa- ja metsätalousalueita asemakaava-alueen reunoilla
- **Viheralueiden kattavuus on pääosin hyvä, on myös tunnistettu katvealueita ja kehittämistarpeita**

Viheralueiden kattavuus

- Pienien, taajamissa sijaitsevien lähivirkistysalueiden lisäksi tarvitaan laajempia ulkoilu- ja retkeilyalueita. Myös näiden alueiden verkostoa sekä kattavuutta on VISSI-työssä tutkittu
- Laajoiksi alueiksi on luokiteltu vähintään 20 ha kokoiset alueet ja verkoston kattavuutta on tarkasteltu 1 km vyöhykkeillä.
- Luonteeltaan potentiaalia kuvaava ja esittää laajempia puisto- ja metsäalueita, joilla on tai voisi olla merkitystä virkistyskäytön kannalta. Rajaukset eivät ole tarkkoja, eivätkä huomioi maanomistustilannetta.
- Rajatut alueet on numeroitu karttaan ja jokaisen alueen osalta on lyhyt analyysi selostuksessa sekä kartan yhteydessä.
- Ohjekorteilla
 - Kytke viheralueet osaksi ekologista ja toiminnallista verkostoa viheralueiden, polkujen ja kevyen liikenteen reittien avulla.
 - Suosi leveitä ja yhtenäisiä viheralueita. Kapeat viherkaistat voivat toimia yhteyksinä, mutta eivät korvaa täysipainoisia virkistysalueita.
 - Ohjaa liikkumista rakenteilla ja selkeillä reittiratkaisuilla, jotta herkkä luonto säästyy kulutukselta.
 - Hyödynnä virkistysalueiden monimuotoisuutta: eri luontotyyppit ja toiminnot voivat lomittua hallituksi kokonaisuudeksi.
 - Kaavamääräyksiä koskevia linjauksia, mm.
 - Suosittele hulevesien luonnonmukaista hallintaa ja viivytyksalueiden hyödyntämistä osana viheralueita.
 - Määrittele alueen yleinen hoitotapa ja luonne: avoin, puustoinen, luonnontilainen tai rakennettu puisto.

Miten VISSI näkyy käytännössä

Strateginen ohjaus ja linjaukset

- VISSI toimii strategisena tausta-aineistona: se ei sinällään käynnistä toimenpiteitä, mutta ohjaa suunnittelun suuntaa, kun yksityiskohtaisempia ratkaisuja laaditaan
- Kuntastrategiaan nostettu tavoitteita VISSI-työn pohjalta.
- Tukee ilmasto-ohjelmaa ja LUMO-ohjelmaa tuomalla konkreettisia ekologisia ja viherrakenteen tavoitteita

Vaikutus kaavoitukseen

VISSI toimii lähtökohtana ja tausta-aineistona, jonka pohjalta asetetaan tavoitteita kaavoille

- Asemakaavoissa turvataan ekologiset yhteydet ja viheralueiden kattavuus ja huomioidaan viherpinta-ala ja latvuspeittävyys
- Yleiskaavan mahdollisessa päivityksessä VISSI toimii viherrakenteen ja ekologisten verkostojen kokonaisvaltaisen tarkastelun lähtökohtana.
- Vaikuttaa kaavamääräysten* ja rakentamistapaohjeiden muotoiluun: istutettavat alueet, puuston säilyttäminen, hulevesiratkaisut, viherkatot...
 - *Siirryttäessä tietomallimuotoiseen kaavoitukseen myös kaavamääräyksiä päivitetään vastaamaan uusia asetuksia ja toimintatapoja*

Toteutuksen ohjaus ja poikkihallinnollinen yhteistyö

VISSIn ohjeistus tukee luonnonmukaista ja monimuotoista toteutusta eri alueilla

- VISSIn ohjekortit tarjoavat asukkaille ja maanomistajille helposti sovellettavia vinkkejä: pihasuunnittelu, kasvillisuuden kerroksellisuus, hulevesien luonnonmukainen hallinta
- Ehdotusvaiheessa koottiin poikkihallinnollinen työryhmä*, jonka tehtävänä oli varmistaa, että VISSIn periaatteet ja tavoitteet tunnustetaan ja huomioidaan eri toimialojen työssä jo suunnittelun alkuvaiheesta lähtien. Työryhmä edisti tiedonkulkua toimialojen välillä ja vahvisti yhteistä sitoutumista VISSI-työhön
 - ** Työryhmässä oli edustajia kaavoituksesta, maankäytöstä, kunnallistekniikasta, viherpalveluista, vesihuoltoilikelaitoksesta, vapaa-aikapalveluista ja ympäristökeskuksesta.*
- On tunnistettu tarve kehittää VISSI-ohjeistusta selkeämmäksi ja palvelualueittain jäsennellyksi, jotta vastuut, roolit ja toimenpiteet ovat yhtenäisiä koko ketjussa – suunnittelusta toteutukseen ja ylläpitoon.

Kiitos!

Aineisto on nähtävillä 26.3. - 15.5.2026 osoitteessa tuusula.fi/kaavatvireilla

Yhteystiedot:

Kaava-suunnittelija Tiia Niemelä, 040 314 3520, tiia.niemela@tuusula.fi

Kaava-suunnittelija Anna-Maria Rajala, 040 314 3523, anna-maria.rajala@tuusula.fi

Yleiskaava-suunnittelija Henna Lindström, 040 314 3513, henna.lindstrom@tuusula.fi

Eriyisiasiantuntija Terhi Wermundsen, 040 314 3065, terhi.wermundsen@tuusula.fi

TUUSULA

Luonnon taidetta.